

KEIM, Lucrecia; BRUGUÉ, Lydia; CÁNOVAS, Marcos; DELGAR, Gemma; TORTADÈS, Àngel

Connectivitat i dimensió social en la docència de la traducció

Vic: Eumo, 2021, 176 p.

ISBN 978-84-9766-734-0

Aquest llibre explora les possibilitats de la connectivitat i la dimensió social en la docència de la traducció. És un tema molt oportú que ha esdevingut un repte (per no dir un «maldecap») amb la incorporació de modalitats no presencials en la docència de la traducció i, sobretot, no cal dir-ho, durant la pandèmia. Els autors del llibre són membres del grup GRAC (Aprentatge i Comunicació) de la UVic-UCC, que ja fa vint anys que van començar a ensenyar traducció en modalitat semipresencial i ara n'ensenyen en línia. Per tant, en aquest llibre aporten la seva experiència sobre la qüestió. Actualment, la convivència entre presencialitat i no presencialitat és indiscutible i cal entendre la connectivitat en tota mena d'entorns d'aprenentatge. El seu parer és que la connectivitat no depèn de la modalitat d'aprenentatge, sinó del potencial d'interacció que permet cada modalitat. Els autors del llibre parteixen de la base que la traducció en línia és compatible amb un enfocament d'aprenentatge cooperatiu significatiu. El llibre pretén potenciar la dimensió social de l'aprenentatge, però no de qualsevol manera. Tenint en compte el rellevant comentari de Tortadès («interacció no és equivalent a interacció eficient», p. 72), el llibre demana als lectors una reflexió pausada sobre aquest fenomen, amb l'aportació d'elements rellevants com ara la capacitat d'agència de l'alumnat (de què serveix posar en contacte els estudiants si no es fan responsables individualment del seu aprenentatge i l'accepten com a vivència significativa?).

El llibre s'estructura en set capítols. El primer és una presentació del marc teòric de l'obra i descriu què és ensenyar i aprendre a traduir des de la connectivitat. A continuació, l'autor de cada capítol reflexiona

sobre aquest fenomen i descriu activitats didàctiques reals aplicades amb èxit a la docència. Els punts de vista són molt enriquidors i permeten als lectors abordar i adaptar aquestes qüestions en altres assignatures. Les activitats didàctiques es presenten amb molt de detall, a fi que sigui molt fàcil adequar-les a altres contextos d'aprenentatge. En el segon capítol, Marcos Cánovas escriu sobre els portafolis electrònics i presenta propostes didàctiques per aprofitar-los. En el tercer, el mateix autor exposa propostes de proveïment participatiu (*crowdsourcing*) en projectes de voluntariat de traducció. En el quart capítol, Lydia Brugué escriu sobre la traducció automàtica i presenta una activitat de traducció automàtica de textos científicotècnics especialitzats. En el cinquè capítol, Àngel Tortadès planteja unes consideracions teòriques pedagògiques i descriu amb detall una tasca de traducció que inclou activitats d'interiorització de la tasca, la situació de l'encàrrec de traducció, la discriminació de problemes de traducció i l'activitat que ell anomena «TransDialog» (enregistrament de la interacció oral dels estudiants mentre parlen sobre la traducció). En el sisè capítol, Gemma Delgar parla de gramàtica i presenta activitats per aprendre gramàtica en el context de traducció de la llengua C. Per acabar, en el setè capítol, Lucrecia Keim reflexiona sobre l'aprenentatge de la competència intercultural i mostra propostes didàctiques pensades amb aquesta finalitat.

Que no pensi ningú que aquest tast d'activitats és massa limitat o que no interessarà a docents que ensenyin altres assignatures no incloses en el llibre. Al contrari, les activitats són tan detallades que constitueixen un model didàctic per treure infini-

tes idees per a altres contextos de més o menys virtualitat, en llengües diferents o per a estudiants d'altres perfils i nivells. Les activitats detallen els objectius, la temporització, la forma social, els materials i recursos, els resultats d'aprenentatge esperats, la descripció, els resultats, etc. Són, totes, propostes didàctiques en què l'aprenentatge competencial, la connectivitat, la interacció i l'agència estan íntimament lligats. Fins i tot, en el llibre es proposen tasques que tenen un caràcter transversal entre assignatures d'una titulació i que impliquen professorat divers.

Així, en el llibre veiem com la connectivitat es treballa en fòrums virtuals, en processos d'avaluació entre iguals, en gestions virtuals cooperatives, en la compartició i elaboració en grup de diaris reflexius o anàlisis sobre treballs col·laboratius, en posades en comú, en traduccions conjuntes, etc. L'element reflexiu és imprescindible i, precisament perquè individualment pot ser més difícil, la deliberació col·lectiva pot ser més enriquidora. Un avantatge addicional d'aquestes tasques en modalitat no presencial és que queden per escrit o s'enregistren; sovint, a les classes presencials no es deixa constància de les reflexions o debats dels estudiants.

Abans d'acabar aquesta ressenya, considerem que cal incloure la definició de connectivitat de la pàgina 14 del llibre, perquè després del que hem descrit, acabarà de convèncer de la importància d'aquest fenomen en la docència de la traducció. «En aquest llibre, la connectivitat fa referència a tot el potencial d'interacció que,

amb el suport de la tecnologia, té a la seva disposició una persona que forma part d'una comunitat d'aprenentatge en un entorn formatiu que pot ser el del grup classe, però que també pot anar més enllà. Inclou les comunicacions personals i amb el grup, i també les interaccions que inicia pel seu compte l'estudiant i que depassen els límits del grup en si, o les possibilitats d'incorporació de recursos d'informació, comunicació i reflexió que superen el que ofereix i proposa la institució educativa.»

Per acabar, volem fer una reflexió metalingüística del mateix llibre. Què és, al cap i a la fi, l'escriptura d'aquest llibre sinó una demostració d'interacció entre docents que han reflexionat sobre aquesta qüestió i han cooperat entre ells per oferir-nos un recurs útil per a les classes de traducció? Perquè, siguem sincers, no solament els estudiants de traducció necessiten interacció i connectivitat per aprendre a traduir; els docents, també. Benvinguda, doncs, aquesta magnífica aportació, en què els autors reflexionen sobre el tema de la connectivitat i la interacció com a generadors i facilitadors de l'aprenentatge competencial, especialment en entorns virtuals, i ens aporten idees concretes i útils per aplicar amb encert en la docència de la traducció.

Olga Torres Hostench

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació
<https://doi.org/10.5565/rev/quaderns.72>

